

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/49/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2522200597
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2522200597.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mg. Jozef Mačej a sudkýň: JUDr. Katarína Slováčková a JUDr. Ľuboslava Vanková v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: X. Q., narodená XX.X.XXXX, trvale bytom O. XXXX/X, F., H. Q., narodený X.X.XXXX, trvale bytom O. XXXX/X, F., obe zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, so sídlom Krajinská 5053, Piešťany, deti rodičov: matka N. Q., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXXX/X, F., otec S. Q., narodený X.XX.XXXX, trvale bytom O. XXXX/X, F., o neodkladné opatrenie, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č. k. 9P/38/2022-45 zo dňa 5.4.2022, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. nariadil neodkladné opatrenie, ktorým mal. deti X. a H. ponechal v starostlivosti matky, upravil styk otca s mal. deťmi X. a H. tak, že otec je oprávnený stýkať sa s mal. deťmi každý párny týždeň v čase od piatka od 17.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že otec je oprávnený mal. deti X. a H. prevziať od matky v čase určenom pre začiatok styku pred hlavným vstupom do nákupného centra Aupark na ulici Nitrianska v Piešťanoch a na rovnakom mieste po skončení styku je povinný obe mal. deti odovzdať, matka je povinná mal. deti X. a H. na styk s otcom riadne pripraviť, výrokom II. návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, výrokom III. poučil matku a otca, že si na Okresnom súde Piešťany môžu podať návrh na začatie konania vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom na čas do rozvodu s tým, že ak návrh na začatie konania vo veci samej podaný bude, účinky neodkladného opatrenia budú trvať až do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej, ak takýto návrh podaný nebude a súd nezačne konanie vo veci samej z úradnej moci, účinky nariadeného neodkladného opatrenia zaniknú zrušením tohto uznesenia z úradnej moci, ak súd zistí, že sa zmenili pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené; inak budú jeho účinky trvať, výrokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Napadnuté uznesenie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 ods. 2 Civilného sporového poriadku, § 367 ods. 1, 2, 3, § 360 ods. 2, § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že rodičia sú manželia, výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletým deťom doposiaľ nebol upravený súdnym rozhodnutím, na súde prebieha konanie vo veci rozvodu manželstva rodičov a úpravy pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode, ktoré nie je právoplatne skončené. Aktuálne starostlivosť o obe maloleté deti zabezpečuje matka, ktorá sa spolu s nimi odsťahovala zo spoločnej domácnosti dňa 27.3.2022, otec sa s maloletými deťmi nestretáva.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že je dôvodné aj s poukazom na predošlé konanie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia dočasne upraviť výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, keďže otec navrhol deti odovzdať do jeho starostlivosti za situácie, keď matka evidentne chce zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti bez prítomnosti otca, ktorý nepozná adresu ich súčasného pobytu. Správou kolízneho opatrovníka mal súd prvej inštancie za osvedčené tvrdenie otca, že rodičia od 27.3.2022 nežijú v spoločnej domácnosti, kedy sa matka spolu s maloletými deťmi zo spoločnej domácnosti odsťahovala a odkedy sama zabezpečuje starostlivosť o mal. deti. Preto na základe všetkých vyššie uvedených skutočností, s poukazom na výsledky znaleckého dokazovania v konaní o rozvod manželstva, zohľadňujúc súčasne aj názor maloletých detí, ponechal súd prvej inštancie maloleté deti v starostlivosti matky, keď dospel k záveru, že za súčasného stavu je osvedčená potreba neodkladným opatrením v danej časti upraviť pomery medzi účastníkmi konania vzhľadom na osvedčené vyššie uvedené okolnosti. Takáto úprava je aj v záujme nastolenia istoty u maloletých detí, ktoré sú dlhodobo vystavované rodičovskému konfliktu. Odsťahovaním sa zo spoločnej domácnosti boli maloleté deti z konfliktného prostredia vyňaté, čo bolo odporúčané aj v správe CDR z 26.8.2021. Ponechanie maloletých detí v starostlivosti matky neodkladným opatrením reflektuje faktický stav výkonu starostlivosti matky o maloleté deti a ktorý otec odmieta akceptovať, domáhajúc sa nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým budú maloleté deti odovzdané do jeho starostlivosti, pričom na tomto stave za daných okolností v zmysle vyššie uvedeného nie je dôvod nič meniť. Vyjadrenému názoru maloletých detí korešpondujú aj výsledky znaleckého dokazovania, pričom znalkyňa nezistila ovplyvňovanie maloletých detí matkou, na ktoré otec poukazuje. Súd prvej inštancie prihliadol na najlepší záujem maloletých detí aj s poukazom na skutočnosť, že v domácnosti matky majú maloleté deti vytvorené vhodné podmienky na učenie i trávenie voľného času. Správou kolízneho opatrovníka z 1.4.2022 mal za osvedčené, že otec sa s maloletými deťmi nestretáva. Preto súd prvej inštancie s poukazom na stanovisko kolízneho opatrovníka, na vyjadrený názor maloletých detí, ako aj závery znaleckého dokazovania, upravil styk otca s maloletými deťmi, pričom bral na zreteľ objektívne právo maloletých detí na udržovanie pravidelného osobného styku s rodičom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti, tiež zohľadnil vek maloletých detí, ako aj ich objektívny záujem o udržiavanie a rozvíjanie vzťahu medzi nimi a otcom, pričom obaja rodičia takto upraveným rozsahom styku majú možnosť s maloletými deťmi tráviť víkendové dni. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a nariadil neodkladné opatrenie tak, ako je to uvedené vo výroku I. napadnutého uznesenia.

5. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal otec odvolanie. Otec v odvolaní uviedol, že matka prevzala maloleté deti pod svoju plnú kontrolu bez jeho súhlasu, čím vznikol nesúlad vo výkone rodičovských povinností a práv v jeho neprospech. Matka aktuálne opäť manipuluje maloleté deti proti nemu. Súd prvej inštancie ignoroval fakt, že matka uniesla maloleté deti proti jeho vôli, vykradla aj kompletne takmer všetok hnuiteľný majetok z bytu. Momentálne otec nemá vytvorené podmienky na to, aby mohli u neho maloleté deti cez víkendy bývať. Otec chápe, prečo sa ho maloleté deti boja, majú negatívne pocity z toho, ako sa k nemu správajú. Maloleté deti veľmi dobre vedia, že robia zle, nespravodlivo a ubližujú mu, to v nich vytvára pocit hanby a nechúť stretávať sa s otcom a komunikovať. Neexistuje žiadne jeho protiprávne, ani agresívne konanie voči maloletým deťom a ich matke. On nikdy maloletým deťom nebránil ísť k ich matke a nemanipuloval ich proti nej. Naopak ich matka začala manipulovať už pred podaním žiadosti o rozvod. Maloleté deti vnímajú intenzívne situáciu vo vzťahu pôsobenia otca a matky. Matka maloleté deti izolovala od otca a má voľné pole pôsobnosti na úplné odstrihnutie od neho. Postup súdu prvej inštancie hodnotil otec ako kontroverzný od počiatku, hrubo poškodzujúci aj jeho rodičovské práva a povinnosti.

6. Matka odvolanie nepodala, k odvolaniu otca sa nevyjadrila.

7. Kolízny opatrovník odvolanie nepodal. K odvolaniu otca sa kolízny opatrovník vyjadril a uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižava svojej písomnej správy podanej vo veci o nariadenie neodkladného opatrenia.

8. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka k odvolaniu sa vyjadril otec. Otec vo vyjadrení uviedol, že celé súdne konanie vníma ako zákonný boj o zdravý vývoj maloletých detí proti organizovanej zločineckej skupine. Všetky činy matky len dokresľujú jej osobnosť, všetky tieto aktivity matky sú namierené na neho, bohužiaľ zneužíva na to maloleté deti, lebo vie, že on už nereaguje na jej osobné hostilné snahy, ale maloleté deti má veľmi rád a veľmi mu ubližuje ich správanie. Keďže maloleté deti sú

senzitivne a emocionálne osobnosti, nikto nevie, aký bude mať toto všetko vplyv na ich vývoj a budúce duševné zdravie. Otec zdôraznil, že šesť mesiacov pred začatím rozvodového konania mal s maloletými deťmi skvelý vzťah, chodili spolu vonku, kľbčili sa spolu, cez víkendy varili a vzájomne si pomáhali, na každé narodeniny im tortu. To skončilo na základe manipulácie matky v spolupráci s jej nevlastnou dcérou P.. Otec podporuje lásku maloletých detí k ich matke. Matka celým svojim nezmieriteľným, nekomunikatívnym a hostilným správaním dosiahla len to, že maloleté deti stratili časť detstva, dôveru v rodičov a v spravodlivosť, správajú sa pokrytecky, klamú a ignorujú práva iných ľudí. Matka je človek, ktorý sa nezastaví pred žiadnym zločinom, a to od psychického ubližovania vlastným deťom, cez únos, klamstvo, pokrytectvo a krádež. Kolízny opatrovník sa pri výsluchu maloletých detí a prešetrení pomerov zachoval jednostranne, správy sú, akoby bolo všetko v poriadku, akoby sa neprekračoval zákon. Zodpovedné pracovníčky úradu práce, sociálnych vecí a rodiny sa už druhý krát k nemu zachovali, akoby bol nejaký agresor a matke robil zle, podporujú túto matkou vytvorenú fikciu, čo považuje za nezákonné a protiústavné. Matka odmietala poskytnúť akúkoľvek psychologickú pomoc maloletým deťom a hľadať spoločné riešenie rozvodu na CDR a mediáciou. V ďalšom otec citoval z množstva rozhodnutí iných súdov.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenou osobou - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f, h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté uznesenie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech, keďže napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty otca predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti neodkladným opatrením ponechať maloleté deti v starostlivosti matky a upraviť styk otca s maloletými deťmi.

11. Predovšetkým sa žiada konštatovať, že odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré bolo podľa súdu prvej inštancie treba nariadiť neodkladné opatrenie v rozsahu výroku I. napadnutého uznesenia a návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na nariadenie neodkladného opatrenia a v napadnutom uznesení dostatočne vyložil, z akých dôvodov nariadil neodkladné opatrenie v rozsahu výroku I. napadnutého uznesenia. Odôvodnenie napadnutého uznesenia totiž nevykazuje žiadne logické, skutkové ani právne medzery, bolo preto i objektívne presvedčivým (ktorou presvedčivosťou tu samozrejme je nutné mať na mysli schopnosť presvedčiť kohokoľvek s výnimkou toho, kto má záujem na celkom inom výsledku konania) a odvolaciemu súdu poskytovalo možnosť sa i len obmedziť na konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Pre nutnosť vyporiadania sa aspoň stručne aj s odvolacími námietkami a pre celkovú úplnosť sa však žiada aj tu doplniť nasledovné:

12. V zmysle § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. V zmysle § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 tohto ustanovenia pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia za podmienok ustanovených osobitným predpisom môže súd nariadiť kontrolu dodržiavania neodkladným opatrením nariadenej povinnosti technickými prostriedkami.

14. V zmysle § 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

15. V zmysle § 329 ods. 2 Civilného sporového poriadku pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. V zmysle § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

17. V zmysle § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

18. V zmysle Čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

19. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

20. V zmysle § 36 ods. 1 veta prvá, druhá, štvrtá Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25, § 26 sa použijú primerane.

21. V zmysle § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

22. Neodkladné opatrenie je v zásade prípustné iba v dvoch prípadoch, a to pri potrebe bezodkladne upraviť pomery a pri obave, že exekúcia bude ohrozená. V mimosporových konaniach je umožnené súdu nariadiť neodkladné opatrenie aj v prípadoch verejného záujmu ako najširšej kategórie pokrývajúcej záujem štátu. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia môže súd rozhodnúť aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. V konaní o prejednaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na včasné zabezpečenie neodkladnej úpravy nie je nevyhnutné vykonať dôkazy ako v konaní vo veci samej, na ich nariadenie je postačujúce, ak účastník osvedčí potrebu nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov a tiež je splnená zákonná podmienka nariadenia neodkladného opatrenia, ak sa osvedčí alebo preukáže aspoň jeden z vyššie uvedených dôvodov na jeho nariadenie. Pre rozhodnutie súdu o neodkladnom opatrení je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bolo totožný s výrokom vo veci samej.

23. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých slúži na poskytovanie rýchlej, efektívnej ale zásadne len bezodkladnej úpravy rodinnoprávných vzťahov. Bezodkladnosť opatrenia spočíva v tom, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov konania, ani tretích osôb, pričom pri jeho nariaďovaní prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, pretože takéto dokazovanie presahuje rámec konania v časti o nariadenie neodkladného opatrenia, keďže je v rozpore so zmyslom okamžitej a rýchlej ochrany dieťaťa. Z tohto dôvodu zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie (§ 329 ods. 1 veta prvá Civilného sporového poriadku). Je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, od ktorých sa odvodzuje opodstatnenosť návrhu, aspoň osvedčené.

24. Zo skutkových okolností prípadu vyplynulo, že maloleté deti pochádzajú z manželstva rodičov, pričom na súde prvej inštancie prebieha konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode pod sp. zn. 13P/77/2020, ktoré konanie nie je

doposiaľ právoplatne skončené. Matka s maloletými deťmi opustila dňa 27.3.2022 spoločnú domácnosť s otcom a od uvedeného dňa zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti matka. Dňa 27.1.2021 podal otec na súde prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktoré konanie bolo vedené na súde prvej inštancie pod sp zn. 13P/14/2021, pričom súd prvej inštancie uvedený návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol uznesením č. k. 13P/14/2021-22 zo dňa 25.2.2021 a odvolací súd uznesením č. k. 11CoP/18/2021-52 zo dňa 6.4.2021 uvedené uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Dňa 28.3.2022 podal otec v prejednávanej veci ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Vzťah medzi rodičmi je disharmonický, otec obviňuje matku z únosu maloletých detí, z manipulácie s maloletými deťmi, rodičia sa nevedia dohodnúť na úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom.

25. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - otca i matky. Zároveň je však potrebné podotknúť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že medzi rodičmi dieťaťa dochádza k dlhodobejším nezhodám, prípadne obaja alebo jeden z nich sa správa neprimerane a ich spolužitie nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí do osobnej starostlivosti len jedného z nich a upraví sa rodičovské práva a povinnosti. V prejednávanej veci medzi rodičmi dochádza k dlhodobejším rozporom, rodičia spolu nežijú od marca 2022, matka požiadala o utajenie aktuálnej adresy bydliska s maloletými deťmi pred otcom. V konaní o rozvod manželstva matka žiada zveriť obe maloleté deti do jej osobnej starostlivosti, s čím otec nesúhlasí. Obe maloleté deti opakovane vyjadrili svoje pranie žiť s matkou a s otcom sa stretávať každý druhý víkend. Pri analýze upravovaných právnych vzťahov bolo treba vychádzať z len demonštratívneho výpočtu neodkladných opatrení uvedených v ustanovení § 325 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanoveniami § 360 - 368 o neodkladných opatreniach a iných opatreniach súdu Civilného mimosporového poriadku.

26. V záujme dieťaťa je predovšetkým aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie a aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované všetky jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

27. Predovšetkým však odvolací súd poukazuje na to, že medzi rodičmi nie je možný konsenzus ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ktorý by bol v záujme maloletých detí. Keďže vzťah medzi nimi je narušený, nie sú schopní sa dohodnúť o osobnej starostlivosti, výžive a styku, je tu osvedčená potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov najmä s ohľadom na záujem maloletých detí. Z obsahu spisu je zrejmé, že rodičia spolu nežijú, ktorú skutočnosť nespochybnil ani jeden z rodičov, doposiaľ nedošlo medzi nimi k žiadnej dohode (a ani nebolo rozhodnuté súdom) o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, aktuálne sú maloleté deti od marca 2022 v osobnej starostlivosti matky, pričom otec návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia v tejto veci žiada zveriť obe maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti, otec sa s maloletými deťmi nestretáva, sám uvádza, že si je vedomý ochladnutia vzťahov s maloletými deťmi, čo pripisuje manipulovaniu matky s maloletými deťmi. Dosahovanie akejkoľvek dohody rodičov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom je obtiažne, spolupráca s Centrom pre deti a rodiny Piešťany skončila predčasne, nakoľko rodičia nemali záujem o ďalšie poskytovanie sociálneho a psychologického poradenstva. V konaní neboli osvedčené žiadne negatívne vplyvy matky na zdarný psychický a fyzický vývoj maloletých detí, zanedbávanie starostlivosti matky o maloleté deti, či nezvládanie ich výchovy od doby, od ktorej matka zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti. Povaha rozhodnutia o otázke starostlivosti o maloleté deti vyplýva z dlhodobého faktického stavu v čase rozhodovania súdu prvej inštancie i odvolacieho súdu a z akceptovateľnosti pretrvávania faktického stavu. Odvolací súd nezistil žiaden dôvod pre destabilizáciu výchovného prostredia maloletých detí, kolízny opatrovník výslovne nespôsobilosť matky k výkonu rodičovských práv a povinností nenamietal, dokonca kolízny opatrovník v konaní pred súdom prvej inštancie na základe výsledkov šetrenia v domácnosti matky a pohovoru s maloletými deťmi považoval návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia za neopodstatnený. Otec manipuláciu matky s maloletými deťmi, ohrozovanie duševného zdravia maloletých detí matkou, negatívny prístup matky k maloletým deťom, spôsobovanie vnútornej rozpoltenosti maloletých detí matkou, ničím neosvedčil, jedná sa o jeho nepodložené tvrdenia. Za tohto stavu sa javí nevyhnutným právne upraviť existujúci faktický stav starostlivosti o maloleté deti, a to neodkladným opatrením, ktorým

sa tento stav stabilizuje (ponechaním tejto starostlivosti o maloleté deti matke). Tým sa totiž podľa názoru odvolacieho súdu dosiahne právna istota medzi účastníkmi konania v otázke osoby majúcej maloleté deti v permanentnej starostlivosti (s výnimkou období úpravy styku) a zároveň sa vytvorí právny podklad pre rozhodovanie súdu o úprave styku, nakoľko dôvod pre úpravu styku je daný vždy len u toho rodiča, ktorý maloleté deti nemá vo svojej permanentnej starostlivosti a ktorý tak svoj výchovný vplyv môže uplatňovať spravidla len v rámci práva styku s maloletými deťmi. Pojem „starostlivosť“ je pritom pojmom užším ako pojem „osobná starostlivosť“, ide o provizórny inštitút, pričom v tomto prípade ide len o faktické opatrenie, ktoré nepredvída otázku budúcej osobnej starostlivosti. Preto zhodne so súdom prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že je dôvodné neodkladným opatrením ponechať maloletého v starostlivosti matky.

28. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel tiež k záveru, že v danom prípade boli naplnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia o úprave styku otca s maloletými deťmi. Neodkladná úprava styku je síce rovnako ako ponechanie maloletých detí v starostlivosti matky, druh neodkladného opatrenia, ktorý nie je výslovne vedený v ustanovení § 325 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s ustanoveniami § 360 - 368 o neodkladných opatreniach a iných opatreniach súdu Civilného mimosporového poriadku (s ohľadom na len príkladný výpočet možných neodkladných opatrení), avšak aj toto neodkladné opatrenie zodpovedá účelu zabezpečenia bezodkladnej pomerov účastníkov konania.

29. K uvedenému považuje odvolací súd uviesť, že práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Predpokladá sa, že rodičia svoje deti vychovávajú v zásade na základe vzájomnej dohody a v záujme maloletých detí. Zákon zasahuje do úpravy styku s maloletým dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách s tým, že uprednostňuje dohodu o úprave styku s maloletým dieťaťom a rozhodovanie súdu prichádza do úvahy až po zistení, že takáto dohoda nie je možná. Pri rozhodovaní o styku je dôležité zväziť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa, ako je najmä jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, školské a mimoškolské aktivity, ako aj okolnosti na strane rodičov, ako je najmä ich vzájomný vzťah, časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, časová odlúčenosť, citová naviazanosť. Hlavným účelom styku je, aby zostal zachovaný vzťah maloletého dieťaťa a rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, keď napriek nezhodám medzi rodičmi je základným právom dieťaťa, aby malo kontakt s obidvoma rodičmi. Zároveň je však úlohou oboch rodičov, aby svoje nezhody a konflikty v žiadnom prípade neprenášali na maloleté deti, na ktoré uvedená situácia pôsobí nepriaznivo. Právna úprava styku rodičov s ich maloletými deťmi nevedie k obmedzeniu práv rodičov, ale práve naopak, prostredníctvom tejto úpravy sa prispieva k ich garancii. Keďže právo na styk je nespochybniteľným právom maloletých detí, ako aj ich otca, je nutné hľadať riešenie úpravy styku tak, aby bolo v čo najlepšom záujme maloletých detí.

30. Tu odvolací súd musí prisvedčiť tomu, že spôsob úpravy styku vyplývajúci z napadnutého uznesenia je možné považovať za primeraný potrebe bezodkladnej úpravy pomerov, a to predovšetkým vzhľadom na potrebu zachovania a rozvíjania vzťahov maloletých detí s otcom, s ktorým nežijú v spoločnej domácnosti. V rámci rozhodovania o úprave styku neodkladným opatrením (za stavu, že rodičia sa nevedia dohodnúť o rozsahu styku otca s maloletými deťmi) je potrebné zdôrazniť, že sa jedná len o neodkladnú úpravu styku, pričom o konečnej úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bude rozhodnuté v konaní o rozvod manželstva rodičov. Otec sám má záujem zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, maloleté deti má veľmi rád, odchod maloletých detí zo spoločnej domácnosti vníma citlivo, maloleté deti mu veľmi chýbajú. Preto i odvolací súd považoval za žiaduce, aby bol styk otca s maloletými deťmi upravený v čo najširšom rozsahu tak, ako rozhodol súd prvej inštancie, aby bolo umožnené utužovanie vzájomných citových väzieb medzi otcom a maloletými deťmi, o ktorých intenzite nemá odvolací súd žiadne pochybnosti. Takáto úprava je primeraná zvlášť s prihliadnutím na vek maloletých detí i k tomu, aby tieto neboli odlučované od rodiča, s ktorým fakticky nežijú. Naďalej však majú rodičia zachované právo vzájomnej dohody o styku.

31. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie určil v napadnutom uznesení miesto odovzdania a prevzatia maloletých detí ale neurčil hodinu, kedy prevziať a odovzdať maloleté deti, je jeho odvolacia argumentácia nenáležitá, keďže vo výroku I. napadnutého uznesenia je zreteľne uvedené,

že styk otca s maloletými deťmi sa bude uskutočňovať každý párný týždeň od piatka od 17.00 hod. do nedele do 18.00 hod..

32. Súd prvej inštancie návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, keď dospel k záveru, že vzhľadom na aktuálnu situáciu v rodine nie je dôvodné nariadiť otcom navrhované neodkladné opatrenie. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nezistil žiaden dôvod pre destabilizáciu výchovného prostredia maloletých detí, hoci otec výslovne poukazoval na nespôsobilosť matky k výkonu rodičovských práv a povinností. Ničím nepodložené tvrdenia otca o negatívnych vplyvoch matky na zdarný psychický a fyzický vývoj maloletých detí, na ohrozenie výchovy maloletých detí zo strany matky, nemôžu byť dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovaného otcom. Súd prvej inštancie správne návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, keďže otec neosvedčil najnutnejšie okolnosti k tomu, aby súd rozhodoval spôsobom, ako to navrhol otec v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom svoje zamietajúce rozhodnutie riadne odôvodnil. Dôvody, ktoré viedli súd prvej inštancie k nariadeniu neodkladného opatrenia spôsobom uvedeným vo výroku I. napadnutého uznesenia, boli zároveň aj dôvodmi pre zamietnutie navrhovaného neodkladného opatrenia zo strany otca. Preto zhodne so súdom prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru, že nie je dôvodné neodkladným opatrením zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti otca a v nadväznosti na to upraviť vyživovaciu povinnosť matky k maloletým deťom a styk matky s maloletými deťmi.

33. Odvolací súd opakovane vyslovne prizvukuje, že pri výkone rodičovských práv a povinností sú rodičia v prvom rade povinní chrániť záujmy svojich maloletých detí (§ 28 ods. 2 druhá veta Zákona o rodine), pričom akékoľvek konfrontačné správanie rodičov rovnako nie je na prospech maloletých detí, a preto dôrazne apeluje predovšetkým na rodičov, aby nadradili záujmy a prospech svojich maloletých detí nad vlastné záujmy a negatívne postoje voči druhému rodičovi.

34. Rozpad spoluzitia rodičov maloletého dieťaťa zužuje reálne možnosti výkonu rodičovských práv rodiča, ktorému dieťa nie je zverené do starostlivosti. To však nemá taký dosah, rozsah a charakter, ktorý by bolo možné označiť ako obmedzovanie rodičovských práv, naopak, ak sa rodičovi upravuje styk s maloletým dieťaťom, je to výrazom realizácie jeho rodičovských práv. Tu je i podľa názoru Ústavného súdu zachovaná požiadavka upravená v Článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého práva rodičov možno obmedziť len rozhodnutím súdu na základe zákona (pozri nálezy Ústavného súdu SR z 6. júna 2006, sp. zn. PL. ÚS 26/2005).

35. Záverom odvolací súd zdôrazňuje, že po rozpade rodiny s maloletým dieťaťom nielen etika príbuzenských vzťahov ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obom rodičom; preto takisto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, niet (ani pri plnom rešpektovaní práv maloletých detí) zákonného, o to menej ústavného právneho dôvodu na to, aby rodičovi, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, bol styk s ním zakázaný, resp. neprimerane obmedzený (pozri nálezy Ústavného súdu ČR z 24. septembra 1998, sp. zn. III. ÚS 125/98).

36. Pri riadení sa všetkými už opísanými úvahami odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku potvrdil.

37. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

38. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).